

трапилося судновласника. Якщо випадок важкий, капітан зобов'язаний скласти протокол із причиною, характером і тяжкістю травми, а також вказати, яке лікування проводилося на борту судна.

Підсумовуючи вищенаведене можна зазначити, що серед засобів захисту моряків від небезпек на морі виділяють: інформування моряків про небезпечні регіони, страхування та видання певних рекомендацій поведінки в тих чи інших ситуаціях.

УДК 347.12 (043.2)

Ключник А. Р., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кметик Х. В., к.ю.н.

ПОНЯТТЯ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Відносини інтелектуальної власності – це суспільні відносини, які складаються між визначеними законом суб'єктами стосовно результатів інтелектуальної, творчої діяльності. При цьому відносини інтелектуальної власності виступають як фактична передумова реалізації норм права, що існують у цій галузі, а правовідносини інтелектуальної власності є наслідком реалізації зазначених норм права.

Вбачається, що правовідносини інтелектуальної власності можна визначити як правовий результат реалізації норм права про інтелектуальну власність, або ж як врегульовані юридичними нормами (або такі, що впливають із загальних принципів об'єктивного юридичного права) ідеологічні суспільні відносини, які виражаються у взаємних юридичних правах і обов'язках суб'єктів права.

Правовідносини інтелектуальної власності, виникають на підставі норм цивільного законодавства, які регулюються ЦК України та містяться у інших актах цивільно-правового характеру. Слід враховувати, що цивільні правовідносини, які складаються у галузі інтелектуальної власності, мають ознаки, загальні для всіх видів цивільних правовідносин, якими є: 1) юридична рівність їх суб'єктів; 2) регулювання суспільних відносин нормами цивільного законодавства; 3) надання нормами цивільного законодавства учасникам цивільних відносин цивільних прав та обов'язків.

Разом із тим правовідносини інтелектуальної власності мають також низку специфічних ознак, до яких належать: 1) спеціальний, чітко визначений у законі об'єкт – результати інтелектуальної, творчої діяльності; 2) спеціальна підстава виникнення – створення об'єкта, який охороняється або здатен охоронятися нормами законодавства про

інтелектуальну власність; 3) поєднання імперативного та диспозитивного елементів для визначення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин інтелектуальної власності; 4) можливість поєднання речових та зобов'язальних елементів у правовідносинах інтелектуальної власності; 5) цільовий характер правовідносин інтелектуальної власності: забезпечення використання об'єктів інтелектуальної власності та їх правової охорони. До складу структури правовідносин інтелектуальної власності (як і правовідносин взагалі) включають такі елементи: суб'єкти правовідносин, об'єкт правовідносин, зміст правовідносин, який охоплює права уповноважених учасників та обов'язки зобов'язаних учасників правовідносин.

Правові відносини, що складаються у сфері інтелектуальної власності, за своєю юридичною природою у своїй основі є цивільно-правовими. Тому на ці відносини поширюються норми цивільного права [2, с. 110]. Отже, суб'єктами відносин, що складаються у сфері інтелектуальної власності є суб'єкти цивільно-правових відносин або суб'єкти права інтелектуальної власності, передусім це можуть бути фізичні особи, поняття яких охоплює громадян України, іноземних громадян і осіб без громадянства. Це можуть бути численні юридичні особи, у тому числі і роботодавці. Суб'єктом права інтелектуальної власності може бути і держава Україна.

У правовідносинах інтелектуальної власності важливе значення має об'єкт правовідносин інтелектуальної власності, котрий, власне, є однією із кваліфікуючих ознак цих правовідносин, ними можуть бути, результати інтелектуальної, творчої діяльності, точніше, такі результати творчої діяльності, що відповідають вимогам закону, встановленим щодо них і яким внаслідок цього надається правова охорона. Об'єктами права інтелектуальної власності згідно з п. VIII ст. 2 Стокгольмської конвенції 1967 р. є: літературні, художні і наукові твори; виконавська діяльність артистів, звукозапис, радіо і телевізійні передачі; винаходи в усіх сферах людської діяльності; наукові відкриття; промислові зразки; товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування і комерційні позначення; захист проти недобросовісної конкуренції, України, усі інші права, що стосуються інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній та художній сферах.

У наш час зайво нагадувати про значення належного регулювання відносин інтелектуальної власності, без чого, власне, неможливий динамічний розвиток сучасного суспільства. То ж природно, що правові проблеми захисту прав інтелектуальної власності знаходяться у центрі уваги науковців та практиків, внаслідок чого загальна кількість праць з відповідної проблематики є значною. Разом із тим, попри згадку в деяких працях про «правовідносини інтелектуальної власності» [3, с. 5], ця категорія залишається практично не дослідженою, оскільки автори відразу

переходять до наукового аналізу відповідних прав (але не правовідносин).

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами, внесеними згідно Законом № 2222-IV від 08.12.2004 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Шишка Р. Б. Немайнові права авторів // Вісник Академії правових наук України. – 2002. – № 3 (30). – С. 110–116.
3. Клейменова С. М. Авторські правовідносини як форма реалізації правомочностей суб'єктів авторського права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2004. – 20 с.

УДК 347.77 (043.2)

Кметик Х. В., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЦІВІЛЬНОГО ОБІГУ ФІЛЬМІВ В УКРАЇНІ

Стаття 3 Закону України «Про кінематографію» від 13.01.1998 р. визначає термін «фільм», як аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників [1].

З метою регулювання розповсюдження і демонстрування на території України всіх видів вітчизняних та іноземних фільмів Положенням про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів від 17.08.1998 р. № 1315 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р.) (надалі – Положення про державне посвідчення) запроваджено державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (надалі – прокатне посвідчення).

Прокатне посвідчення видається Державним агентством України з питань кіно (надалі – Держкіно) юридичній або фізичній особі, яка відповідно до законодавства є суб'єктом підприємницької діяльності. Прокатне посвідчення дає право розповсюджувати і демонструвати на території України всі види фільмів, вироблених в Україні та за її межами. Прокатне посвідчення видається: а) власникам кінотеатрального права – на кожний фільм; б) власникам телевізійного права, права домашнього відео та публічного комерційного відео – на кожний фільм або кілька фільмів.

Під час державної реєстрації для кожного фільму встановлюється один з індексів, що визначає глядацьку аудиторію, та відповідно до нього умови розповсюдження і демонстрування фільму. Індекс фільму